

Co dělat, když pečuji o osobu blízkou

Mgr. Martin Jelínek
Odbor sociálních věcí
Krajský úřad Kraje Vysočina

V kraji je **26** úřadů, kde působí sociální pracovníci

Cílem sociálních pracovníků je podpora a pomoc osob při řešení jejich nepříznivé sociální situace

Dlouhodobé ošetřovné

Od 1. června 2018 si lze požádat o dávku nemocenského pojištění – **dlouhodobé ošetřovné**.

Tato dávka umožňuje lidem zůstat doma v situaci, kdy pečují o člena rodiny, který byl **hospitalizován po dobu nejméně 7 dní** a u kterého ošetřující lékař zdravotnického zařízení poskytujícího lůžkovou péči (zpravidla nemocnice) rozhodl, že jeho zdravotní stav vyžaduje po propuštění z hospitalizace domácí celodenní péči po dobu nejméně **30 dní**.

Dávku lze čerpat po dobu **až 90 dní**.

Specifickou podmínkou pro nárok na dlouhodobé ošetřovné je, že ošetřovaná osoba udělila souhlas s poskytováním dlouhodobé péče ošetřující osobě, a to na tiskopise žádosti o dávku.

U nezletilých osob, které nenabýly plné svéprávnosti, se udělení souhlasu s poskytováním dlouhodobé péče nevyžaduje.

Kdo může dávku čerpat

– **příbuzní** osoby vyžadující dlouhodobou péči (např. manželka, dospělý potomek, tchyně, švagr, neteř nebo snacha apod.).

- **druh nebo družka** ošetřované osoby anebo **osoba žijící s ošetřovanou osobou v domácnosti**.

U osob bez přímého příbuzenského vztahu je zákonem stanovena podmínka společného místa trvalého pobytu s osobou, které je poskytována celodenní péče.

Podle zákoníku práce uděluje zaměstnavatel zaměstnanci souhlas s nepřítomností v práci k poskytování dlouhodobé péče. Zpravidla tak učiní na základě předloženého tiskopisu *Žádost o dlouhodobé ošetřovné*. **Zaměstnavatel není povinen tento souhlas udělit jen v případě, že tomu brání vážné provozní problémy.** V případě neudělení souhlasu se může , žadatel o dávku obrátit na inspektorát práce.

V případě, že je ošetřovaná osoba opětovně hospitalizovaná, nebude ošetřující osobě za dobu hospitalizace (s výjimkou prvního a posledního dne hospitalizace) dlouhodobé ošetřovné vyplaceno.

Během čerpání dlouhodobého ošetřovného je možné se vystřídat např. s jiným členem rodiny, avšak vždy pouze po celých dnech a se souhlasem osoby, které je péče poskytována.

Ošetřující osobě může další nárok na dlouhodobé ošetřovné (u téhož či jiného člena rodiny) vzniknout **nejdříve po uplynutí 12 měsíců** ode dne, za který měla naposledy vyplaceno dlouhodobé ošetřovné.

Příspěvek na péči

1. dubna 2019 dojde k automatickému navýšení příspěvku na **19 200 Kč pro děti i dospělé ve IV. stupni závislosti, jestliže nevyužívají pobytové sociální služby.**

Při využití takových služeb částka zůstane stejná jako v předešlém roce, tj. 13 200 Kč.

1. července se zvýší příspěvek na péči pro III. stupeň závislosti. Pro osoby mladší 18 let dojde k navýšení na **13 900 Kč, pro starší na 12 800 Kč** za předpokladu, že také nevyužívají pomoc poskytovatele pobytových sociálních služeb.

Co se rozumí pobytovou sociální službou

- Domov pro osoby se zdravotním postižením
- Domov pro seniory
- Domov se zvláštním režimem
- Chráněné bydlení
- Sociální služby poskytované ve zdravotnickém zařízení

anebo

- Speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu

Současně zaniká navýšení příspěvku na péči pro nezaopatřené dítě od 4 do 7 let věku ve III. a IV. stupni o 2 000,- Kč.

Jak to funguje v praxi

Ke zvýšení dojde automaticky, příjemce příspěvku se dozví obyčejnou poštou.

Jestliže bude po část měsíce poskytována péče osobou blízkou, asistentem atd. a současně bude i po část měsíce poskytována pobytovým zařízením či hospicem – bude v daném měsíci náležet příjemci příspěvek ve zvýšené částce (ta výhodnější).

Při přechodech spojených se změnou výše PnP bude vedeno správní řízení, bude vydáváno rozhodnutí o zvýšení či snížení

Na co si dát pozor

Na včasné splnění oznamovací povinnosti při změně pečující osoby. Jestliže by nedošlo k včasnému nahlášení při přechodu do pobytové služby, mohl by následující měsíc vzniknout přeplatek, který by byl pochopitelně vymáhán.

Kritická místa v řízení o příspěvku na péči

Posouzení zdravotního stavu

- 90 dní na posouzení
- stěžejní zdravotnická dokumentace
- seznámení se s podklady

- trvání si na osobní účasti při jednání PK MPSV

Péče o osobu blízkou.....a v tom je ta největší potíž

pečují ženy

- větší schopnost empatie
- větší emocionalita
- větší ochota slevit ze svých profesních ambicí
- větší trpělivost

- větší zátěž při prožívání diskomfortu nebo dokonce utrpení opečovaného
- konflikt rolí (matka, partnerka, pečovatelka...)
- vysoké nároky okolí nebo nároky na sebe sama

věk pečující osoby

- 55 – 64 let
- pokud je pečovatelem muž, bývá starší než pečovatelka žena
- nejvíce vytíženou věkovou skupinou, která musí zvládnout péči o své děti a již i o členy své rodiny je věková kategorie mezi 45 a 54

změny ve zdravotním stavu opečovávaného nebo jeho smrt

- neformální péče je zpravidla založena **na emočních vazbách**
- opuštění je jeden z největších životních stresorů, který můžeme vůbec prožít
- v případě ztráty může pečovatel ztratit smysl

volba

- situace, kdy předávám péči další osobě, předávám pečovanou osobu do zařízení

identifikace s opečovávanou osobou

- pocit, že není možné kontrolovat situaci, což vede **k vnitřnímu pocitu nezvládnutí situace**

pečovatel neřeší své zdravotní obtíže

- odůvodnění: jinak se nemá kdo postarat o opečovávanou osobu
- psychické a fyzické vyčerpání má přitom za následek zhoršení zdravotního stavu nebo menší odolnost vůči zátěži v budoucnu

ztráty v sociálních vazbách

- omezení volnočasových aktivit
- zkrácení času tráveného s přáteli
- omezení společně prožitého času s partnerem nebo dětmi

Motorová pila

Je zcela přirozené, když ..... a není potřeba se za to odsuzovat

- cítím se vyčerpaný
- cítím zlost na pečovanou osobu, na další kolem sebe
- přál bych si, aby už to skončilo
- .....

Pravidlo záchranáře

Osobní asistence

Pečovatelská služba

Odlehčovací služby

Krizové centrum Jihlava – Centrum JJ Pestalozziho

Psychocentrum – manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, p. o.

Děkuji za pozornost

Metodik sociální práce Krajského úřadu Kraje Vysočina:

Mgr. Martin Jelínek

t: 564 602 848

t: 734 694 514

jelinek.m@kr-vysocina.cz